

සමීභාවිතාව

මෙම පාඩම අධ්‍යයනය කිරීමෙන් ඔබට,
 ↳ සසම්භාවී පරීක්ෂණ හා සසම්භාවී නොවන පරීක්ෂණ හඳුනා ගැනීමට,
 ↳ දෙන ලද පරීක්ෂණ අතුරින් නොනැඹුරු වස්තු හා නැඹුරු වස්තු භාවිත කරනු ලබන පරීක්ෂණ වෙන් කොට දැක්වීමට,
 ↳ සරල සිද්ධිවල පරීක්ෂණාත්මක සමීභාවිතාව සෙවීමට
 හැකියාව ලැබේ.

පුනරීක්ෂණ අභ්‍යාසය

1. පහත දැක්වෙන සිද්ධි ස්ථිරවම සිදුවන සිද්ධි, ස්ථිරවම සිදු නොවන සිද්ධි හා අහඹු සිද්ධි ලෙස වෙනකොට දක්වන්න.
 - (i) මිලදී ගන්නා ලොතරැයකට දිනුමක් අහිමි වීම.
 - (ii) ක්‍රීඩා බෝලයක් ඉහලට විසිකළ විට එය බිම වැටීම.
 - (iii) ක්‍රිකට් තරඟයකදී තමන්ගේ කණ්ඩායමට කාසිය වාසිය හිමිවීම.
 - (iv) යකඩ ඇණයක් ජලයේ පාවීම.
 - (v) 1 සිට 6 දක්වා අංක යෙදූ දාදු කැටයක් උඩ දැමූ විට ඉරටට සංඛ්‍යාවක් ලැබීම.
 - (vi) 1 සිට 6 දක්වා අංක යෙදූ දාදු කැටයක් උඩ දැමූ විට අංක 8 ලැබීම.
 - (vii) නිල් තීන්ත යෙදූ පෑනකින් ලියන අකුරු නිල්පාට වීම.
 - (viii) දරුවකු ලැබීමට සිටින මවකට පුතෙකු ලැබීම.
 - (ix) නිල් පෑන් සහ රතු පෑන් අඩංගු පෙට්ටියකින් පෑනක් ඉවතට ගත්විට නිල් පෑනක් ලැබීම.

30.1 සසම්භාවී පරීක්ෂණ හා සසම්භාවී නොවන පරීක්ෂණ

කාසියක් උඩ දැමූ විට අගය පැත්ත ලැබීම යන සිද්ධිය අහඹු සිද්ධියකි. එනම් මෙය සිදුවීම හෝ සිදු නොවීම කල්තියා ප්‍රකාශ කළ නොහැකි ය. මෙහි කාසියක් උඩ දමා වැටෙන පැත්ත නිරීක්ෂණය කිරීම යන්න පරීක්ෂණයකි. මෙහිදී ලැබෙන ප්‍රතිඵලය පරීක්ෂණය කිරීමට පෙර හරියටම ප්‍රකාශ කළ නොහැකි වුවද පරීක්ෂණයෙන් ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵල සියල්ල පරීක්ෂණය කිරීමට පෙර කිව හැකි ය. කාසියක් උඩ දැමීමේ පරීක්ෂණයේ ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵල අගය හෝ සිරස වේ. අගය ලැබේ ද සිරස ලැබේ ද යන්න පරීක්ෂණය කිරීමට පෙර හරියටම කිව නොහැකි ය. මේ ආකාරයේ ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵල සියල්ලම දන්නා නමුත් පරීක්ෂණය කිරීමට පෙර ප්‍රතිඵලය නිශ්චිතවම ප්‍රකාශ කළ නොහැකි පරීක්ෂණ සසම්භාවී පරීක්ෂණ හෙවත් අහඹු පරීක්ෂණ ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. නිල් පෑන් පමණක් අඩංගු පෙට්ටියකින් පෑනක් ඉවතට ගත් විට එය නිල් පෑනක් වීම යන

සිද්ධිය සලකා බලමු. මෙම සිද්ධිය ස්ථිරවම සිදුවන සිද්ධියකි. නිල් පෑන් පමණක් අඩංගු පෙට්ටියකින් පෑනක් ඉවතට ගැනීම යන පරීක්ෂණයේදී ලැබෙන ප්‍රතිඵලය පරීක්ෂණය කිරීමට පෙර හරියටම ප්‍රකාශ කළ හැකි ය. එනම් ලැබෙන පෑන අනිවාර්යෙන්ම නිල් පෑනකි.

මේ ආකාරයේ පරීක්ෂණය කිරීමට පෙර ප්‍රතිඵලය නිශ්චිතවම ප්‍රකාශ කළ හැකි පරීක්ෂණ සසම්භාවී නොවන පරීක්ෂණ වේ.

පහත දැක්වෙන්නේ සසම්භාවී පරීක්ෂණ කිහිපයකි.

- සමබර කාසියක් උඩ දමා උඩට හැරී වැටෙන පැත්ත නිරීක්ෂණය කිරීම.
- 1 සිට 6 දක්වා අංක යොදන ලද නොනැඹුරු සනකාකාර දාදු කැටයක් උඩ දමා උඩට හැරී වැටෙන පැත්තෙහි ඇති අංකය නිරීක්ෂණය කිරීම.
- 1,2,3 සහ 4 ලෙස අංක යොදා ඇති සවිධි වතුස්තලාකාර දාදු කැටයක් උඩ දමා යටට හැරී වැටෙන පැත්තේ ඇති අංකය නිරීක්ෂණය කිරීම.
- 1 සිට 8 දක්වා අංක යොදා ඇති වෘත්තාකාර වාසනා වක්‍රයක් කරකවා ඊ හිසෙහි සටහන්වන අංකය නිරීක්ෂණය කිරීම.
- සුදු පාට පබළු 10ක් සහ කළු පාට පබළු 5ක් අඩංගු භාජනයකට අත දමා පබළුවක් ඉවතට ගැනීම.

30.1 අභ්‍යාසය

1. සසම්භාවී පරීක්ෂණ දෙකක් සඳහන් කරන්න.
2. සසම්භාවී නොවන පරීක්ෂණ දෙකක් සඳහන් කරන්න.
3. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශන හරිනම් ✓ ලකුණ ද වැරදිනම් ✗ ලකුණ ද ඉදිරියෙන් සටහන් කරන්න.
 - (i) සසම්භාවී පරීක්ෂණයක ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵල සියල්ල පරීක්ෂණය කිරීමට පෙර කිව හැකි ය.
 - (ii) සසම්භාවී පරීක්ෂණයක ලැබෙන ප්‍රතිඵලය පරීක්ෂණය කිරීමට පෙර කිව හැකි ය.
 - (iii) සසම්භාවී නොවන පරීක්ෂණයක ලැබෙන ප්‍රතිඵලය පරීක්ෂණය කිරීමට පෙර කිව හැකි ය.
 - (iv) පැති 3ක් සුදු පාටින් ද පැති 3ක් කළු පාටින් ද වර්ණ ගන්වා ඇති සනකාකාර දාදු කැටයක් උඩ දමා උඩට හැරී වැටෙන පැත්තෙහි වර්ණය නිරීක්ෂණය කිරීම සසම්භාවී පරීක්ෂණයකි.
 - (v) 1, 3, 5, 7, 9 යන අංක යොදා ඇති කාඩ්පත් අඩංගු භාජනයකින් කාඩ්පතක් ඉවතට ගැනීම සසම්භාවී පරීක්ෂණයකි.

30.2 නොනැඹුරු වස්තු හා නැඹුරු වස්තු

ක්‍රිකට් තරගයක් ආරම්භයේදී පළමුව පන්දුවට පහර දෙන්නේ කවුරුන්ද, පළමුව පන්දු යවන්නේ කවුරුන්ද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා කාසියේ වාසිය උරගා බැලීම සිදු කරයි. මෙහිදී කාසියක් යොදාගන්නේ එහි දෙපැත්තම ලැබීමේ හැකියාව සමාන නිසා ය.

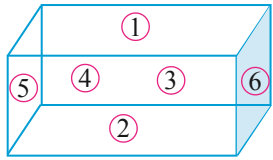
කිසියම් පරීක්ෂණයකදී ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵල සියල්ලම විය හැකියාව සමාන නම් ඒ සඳහා යොදා ගන්නා වස්තු නොනැඹුරු වස්තු වේ.

නොනැඹුරු වස්තු භාවිත කරනු ලබන පරීක්ෂණ සඳහා නිදසුන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- සමබර කාසියක් උඩ දමා උඩට හැරී ඇති පැත්ත නිරීක්ෂණය කිරීම.
- 1 සිට 6 දක්වා අංක යොදන ලද සනකාකාර දාදු කැටයක් උඩ දමා උඩට හැරී වැටෙන පැත්තෙහි ඇති අංකය නිරීක්ෂණය කිරීම.
- 1,2,3 සහ 4 ලෙස අංක යොදා ඇති සවිධි වතුස්තලාකාර දාදු කැටයක් උඩ දමා යටට හැරී වැටෙන පැත්තේ ඇති අංකය නිරීක්ෂණය කිරීම.

නැඹුරු වස්තු භාවිත කරනු ලබන පරීක්ෂණ සඳහා නිදසුන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- කවඩි බෙල්ලෙකු උඩ දමා උඩට වැටෙන පැත්ත නිරීක්ෂණය කිරීම.
- පහත රූපයේ දැක්වෙන ආකාරයේ 1 සිට 6 දක්වා අංක යොදා ලේබල් කරන ලද සනකාභ හැඩැති කැටයක් උඩ දමා උඩට හැරී ඇති පැත්තෙහි ඇති අංකය නිරීක්ෂණය කිරීම.

30.2 අභ්‍යාසය

1. නොනැඹුරු වස්තු භාවිත කරන පරීක්ෂණ දෙකක් ලියන්න.
2. නැඹුරු වස්තු භාවිත කරන පරීක්ෂණ දෙකක් ලියන්න.
3. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශන හරිනම් ✓ ලකුණ ද වැරදිනම් ✗ ලකුණ ද ඉදිරියෙන් සටහන් කරන්න.
 - (i) නොනැඹුරු වස්තු යොදා ගෙන කරනු ලබන පරීක්ෂණයක දී ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵල සියල්ලම විය හැකියාව සමාන වේ.
 - (ii) නැඹුරු වස්තු යොදා ගෙන කරනු ලබන පරීක්ෂණයක දී ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵල සියල්ලම විය හැකියාව සමාන නොවේ.
 - (iii) බොත්තමක් උඩ දමා උඩට හැරී වැටෙන පැත්ත නිරීක්ෂණය කිරීම නොනැඹුරු වස්තු යොදා ගෙන කරනු ලබන පරීක්ෂණයකි.
 - (iv) කාසියේ වාසිය උරගා බැලීමේ පරීක්ෂණය නැඹුරු වස්තු යොදා ගෙන කරනු ලබන පරීක්ෂණයකි.

30.3 පරීක්ෂණාත්මක සම්භාවිතාව

සාර්ථක භාගය

A යනු අහඹු පරීක්ෂණයකින් ලැබිය හැකි එක් ප්‍රතිඵලයක් නම්, මෙම පරීක්ෂණය එකම තත්ව යටතේ පුන පුනා කිහිප වාරයක් සිදු කළ විට,

$$A \text{ ප්‍රතිඵලයේ සාර්ථක භාගය} = \frac{A \text{ ප්‍රතිඵලය ලැබුණු වාර ගණන}}{\text{පරීක්ෂණය සිදු කළ මුළු වාර ගණන}}$$

නිදසුන 1

සමබර කාසියක් 50 වතාවක් උඩ දැමූ විට 23 වතාවක් අගය පැත්ත උඩට හැරී වැටුණි යැයි සිතමු. මෙහි අගය පැත්ත වැටීමේ සාර්ථක භාගය සොයන්න.

$$\begin{aligned} \text{අගය පැත්ත වැටීමේ සාර්ථක භාගය} &= \frac{\text{අගය පැත්ත වැටීමේ වාර ගණන}}{\text{පරීක්ෂණය සිදු කළ මුළු වාර ගණන}} \\ &= \frac{23}{50} \end{aligned}$$

ක්‍රියාකාරකම 1

සමබර කාසියක් 30 වතාවක් උඩ දමා බිමට වැටුණු විට උඩු අතට හැරෙන පැත්ත නිරීක්ෂණය කරමින් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල	ප්‍රගණන ලකුණු	වාර ගණන
අගය වැටීම		
සිරස වැටීම		

පහත ආකාරයට අගය වැටීමේ සාර්ථක භාගය සහ සිරස වැටීමේ සාර්ථක භාගය සොයන්න.

$$\begin{aligned} \text{අගය වැටීමේ සාර්ථක භාගය} &= \frac{\text{අගය වැටීමේ වාර ගණන}}{\text{පරීක්ෂණය සිදු කළ මුළු වාර ගණන}} \\ &= \frac{\text{-----}}{\text{-----}} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{සිරස වැටීමේ සාර්ථක භාගය} &= \frac{\text{සිරස වැටීමේ වාර ගණන}}{\text{පරීක්ෂණය සිදු කළ මුළු වාර ගණන}} \\ &= \frac{\text{-----}}{\text{-----}} \end{aligned}$$

ක්‍රියාකාරකම 2

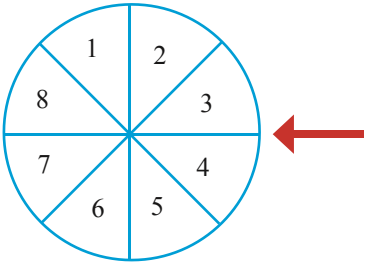
1 සිට 6 දක්වා අංක යොදන ලද සනකාකාර දාදු කැටයක් 50 වාරයක් උඩ දමා උඩට හැරී වැටෙන පැත්තෙහි අංකය නිරීක්ෂණය කරමින් පහත වගුව සම්පූර්ණ කරන්න.

පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල	ප්‍රගණන ලකුණු	වාර ගණන
අංක 1 වැටීම		
අංක 2 වැටීම		
අංක 3 වැටීම		
අංක 4 වැටීම		
අංක 5 වැටීම		
අංක 6 වැටීම		

එක් එක් අංකය වැටීමේ සාර්ථක භාගය ගණනය කරන්න.
 ඉහත පරීක්ෂණ දෙකෙහිදී නිගමනය කළ හැකි වැදගත් දෙයක් වන්නේ පරීක්ෂණය සිදු කරන වාර ගණන වැඩි වන විට එක් එක් ප්‍රතිඵලයේ සාර්ථක භාගයෙහි අගය යම් නියත අගයක් කරා ඵලදායීව ධාවයයි. එම නියත අගය ඉහත පරීක්ෂණය එක් වරක් සිදු කිරීමේදී *A* ප්‍රතිඵලය ලැබීමේ පරීක්ෂණාත්මක සම්භාවිතාව ලෙස හැඳින්වේ.

30. 3 අභ්‍යාසය

- සමබර කාසියක් 25 වාරයක් උඩ දැමූ විට 12 වාරයක් අගය පැත්ත උඩට හැරී වැටුණි. මෙහි අගය පැත්ත වැටීමේ සහ සිරස පැත්ත වැටීමේ පරීක්ෂණාත්මක සම්භාවිතාව වෙන වෙනම සොයන්න.
- 1 සිට 8 දක්වා අංක යොදා ඇති පහත වාසනා චක්‍රය 20 වාරයක් කරකවා ඊ හිසෙහි සටහන් වන අංකය නිරීක්ෂණය කිරීමේදී අංක 5 තුන් වාරයක් ලැබුණි. අංක 5 ලැබීමේ සාර්ථක භාගය සොයන්න.

3. 1 සිට 4 දක්වා අංක යොදන ලද සවිධි වතුස්තලාකාර දාදු කැටයක් 40 වතාවක් උඩ දැමීමේදී යටට හැරී වැටෙන පැත්තේ අංකය නිරීක්ෂණය කර ලබා ගත් තොරතුරු පහත වගුවේ දක්වා ඇත.

පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල	වාර ගණන
අංක 1 වැටීම	8
අංක 2 වැටීම	10
අංක 3 වැටීම	12
අංක 4 වැටීම	10

- (i) අංක 1 වැටීමේ පරීක්ෂණාත්මක සම්භාවිතාව සොයන්න.
- (ii) අංක 3 වැටීමේ පරීක්ෂණාත්මක සම්භාවිතාව සොයන්න.
- (iii) ඉරටට සංඛ්‍යාවක් ලැබීමේ පරීක්ෂණාත්මක සම්භාවිතාව සොයන්න.
- (iv) ඔත්තේ සංඛ්‍යාවක් ලැබීමේ පරීක්ෂණාත්මක සම්භාවිතාව සොයන්න.

30.4 සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව

- සාධාරණ කාසියක් උඩ දමා බිමට වැටීමේදී උඩ අතට හැරී තිබෙන පැත්ත නිරීක්ෂණය කිරීමේ පරීක්ෂණය සලකමු. මෙම පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල වන්නේ සිරස ලැබීම හෝ අගය ලැබීම වේ. මෙම ප්‍රතිඵල දෙකෙන් ඕනෑ ම ප්‍රතිඵලයක් ලැබීමේ විය හැකියාව සමාන වේ.
- සාධාරණ දාදු කැටයක් උඩ දමා බිමට වැටුණු විට උඩු අතට හැරී ඇති පැත්ත නිරීක්ෂණය කිරීමේ පරීක්ෂණය සලකමු. මෙම පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵලය වන්නේ 1 හෝ 2 හෝ 3 හෝ 4 හෝ 5 හෝ 6 වේ. දාදු කැටය සාධාරණ දාදු කැටයක් නිසා ඕනෑ ම සංඛ්‍යාවක් උඩු අතට හැරී වැටීමට සමාන හැකියාවක් ඇත. එම නිසා 1 සිට 6 තෙක් තෝරා ගත් සංඛ්‍යාවක් ඇති පැත්තක් උඩු අතට හැරී වැටීමේ සම්භාවිතාව $\frac{1}{6}$ වේ.

යම් සසම්භාවී පරීක්ෂණයක සෑම ප්‍රතිඵලයක්ම ලැබීමට සමාන විය හැකියාවක් ඇති විට,

$$\text{තෝරා ගත් ප්‍රතිඵලයක සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව} = \frac{1}{\text{සසම්භාවී පරීක්ෂණයේ මුළු ප්‍රතිඵල ගණන}}$$

යම් පරීක්ෂණයකදී ලැබිය හැකි එක් එක් ප්‍රතිඵලයේ සම්භාවිතාවයන් සමාන වන අවස්ථාවල සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාවය ලබා ගන්නා ආකාරය ඉහත දක්වන ලදී. එක් එක් ප්‍රතිඵලයේ සම්භාවිතාවය එකිනෙකට වෙනස් අවස්ථාවලදී අදාළ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාවයන් ලබා ගන්නා ආකාරය පහත නිදසුන මගින් විස්තර කර ඇත.

නිදසුන 1

ඇතුළත නොපෙනෙන භාජනයක් තුළ එකම හැඩයේ සහ ප්‍රමාණයේ සුදු පබළු 4ක් ද නිල් පබළු 3ක් ද දමා ඇත. එම භාජනයෙන් අහඹු ලෙස එක් පබළුවක් ඉවතට ගත් විට එම පබළුව,

- (i) සුදු පබළුවක් වීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව සොයන්න.
- (ii) නිල් පබළුවක් වීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව සොයන්න.

$$\begin{aligned} \text{(i) සුදු පබළුවක් වීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව} &= \frac{\text{සුදු පාට පබළු ගණන}}{\text{මුළු පබළු ගණන}} \\ &= \frac{4}{7} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{(ii) නිල් පබළුවක් වීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව} &= \frac{\text{නිල් පාට පබළු ගණන}}{\text{මුළු පබළු ගණන}} \\ &= \frac{3}{7} \end{aligned}$$

30.4 අභ්‍යාසය

1. සාධාරණ කාසියක් එක් වරක් උඩ දැමීමේදී,
 - (i) සිරස පැත්ත වැටීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව කොපමණ ද?
 - (ii) අගය පැත්ත වැටීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව කොපමණ ද?
2. පැතිවල 1 සිට 6 තෙක් අංක ලකුණු කරන සාධාරණ සනාකාර දාදු කැටයක් එක් වරක් උඩ දැමීමේ පරීක්ෂණයක් සලකන්න. ඒ ඇසුරින්,
 - (i) අංක 1 පැත්ත වැටීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව සොයන්න.
 - (ii) අංක 4 පැත්ත වැටීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව සොයන්න.
 - (iii) අංක 2 හෝ 4 ලැබීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව සොයන්න.
 - (iv) ඉරටට සංඛ්‍යාවක් ලැබීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව සොයන්න.
 - (v) ප්‍රථමක සංඛ්‍යාවක් ලැබීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව සොයන්න.
3. පැතිවල 1, 2, 3, 4 යන අංක සඳහන් කරන ලද සවිධි චතුස්තලාකාර දාදු කැටයක් එක් වරක් උඩ දැමීමේදී බිම ස්පර්ශ වන පැත්ත සලකන්න. ඒ ඇසුරින්,
 - (i) අංක 2 සඳහන් පැත්ත වැටීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව සොයන්න.
 - (ii) අංක 4 සඳහන් පැත්ත වැටීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව සොයන්න.
 - (iii) අංක 1 හෝ 3 සඳහන් පැත්ත වැටීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව සොයන්න.

4. 1 සිට 10 තෙක් අංක සටහන් කරන ලද සමාන කාඩ්පත් 10ක් භාජනයකට දමා ඇත. ඉන් අහඹු ලෙස කාඩ්පතක් ඉවතට ගත් විට,
- (i) අංක 2 සහිත කාඩ්පත වීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාවය සොයන්න.
 - (ii) ඉරට්ටු සංඛ්‍යාවක් සහිත කාඩ්පතක් වීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාවය සොයන්න.
 - (iii) 3හි ගුණාකාරයක් සහිත කාඩ්පතක් වීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාවය සොයන්න.
 - (iv) 5ට වැඩි සංඛ්‍යාවක් සහිත කාඩ්පතක් වීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාවය සොයන්න.
5. භාජනයක සර්වසම රතුපාට බෝල 3ක් ද නිල්පාට බෝල 2ක් ද දමා ඇත. ඉන් අහඹු ලෙස බෝලයක් ඉවතට ගැනීමේදී එම බෝලය,
- (i) රතුපාට බෝලයක් වීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාවය සොයන්න.
 - (ii) නිල්පාට බෝලයක් වීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාවය සොයන්න.
 - (iii) කහපාට බෝලයක් වීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාවය සොයන්න.
 - (iv) නිල්පාට බෝලයක් නොවීමේ සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාවය සොයන්න.

සාරාංශය

- ↪ පරීක්ෂණය කිරීමට පෙර ප්‍රතිඵලය නිශ්චිතව ප්‍රකාශ කළ නොහැකි පරීක්ෂණ සසම්භාවී පරීක්ෂණ ලෙස හඳුන්වනු ලැබේ.
- ↪ කිසියම් පරීක්ෂණයකදී ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵල සියල්ලේම විය හැකියාව සමාන නම් ඒ සඳහා යොදා ගන්නා වස්තු නොනැඹුරු වස්තු වේ.
- ↪ සරල සිද්ධියක පරීක්ෂණාත්මක සම්භාවිතාව සාර්ථක භාගය ඇසුරින් ප්‍රකාශ කළ හැකි ය.
- ↪ අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵලයේ සාර්ථක භාගය = $\frac{\text{අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵලය ලැබුණු වාර ගණන}}{\text{පරීක්ෂණය සිදුකළ මුළු වාර ගණන}}$
- ↪ යම් සසම්භාවී පරීක්ෂණයක සෑම ප්‍රතිඵලයක්ම ලැබීමට සමාන විය හැකියාවක් ඇති විට,

තෝරා ගත් ප්‍රතිඵලයක සෛද්ධාන්තික සම්භාවිතාව = $\frac{1}{\text{සසම්භාවී පරීක්ෂණයේ මුළු ප්‍රතිඵල ගණන}}$